

Témahét leírása

Cím: Nagyjaink

Ajánlott korosztály: 6. osztály

Nevelési cél: Kiemelten fontos cél a tanulók érzelmi, hazafias nevelése.

Nevelési feladatok: A tanulók ismerjék meg a magyar történelem, tudomány, sport nagy alakjait, tanulják meg tisztelni teljesítményüket, legyenek büszkék rá.

Oktatási célok: A szövegértési, szövegalkotási, kommunikációs és kooperatív kompetenciák fejlesztése.

Oktatási feladatok: A szóbeli és írásbeli nyelvhasználat fejlesztése, a vita-és érvelési készség erősítése, rejtvények a logikai gondolkodás és a memória fejlesztésére.

Tanulói tevékenységek: önálló gyűjtőmunka, csoportmunka, prezentációk készítése, beszámolók készítése és előadása, tablóképzés.

Módszerek: önálló és csoportos anyaggyűjtés, az összegyűjtött anyag feldolgozása, rejtvények megoldása, Szóforgó-módszer, keresztrejtvény, Tabu játék, szinonimák csoportosítása.

Eszközök: Internet, könyvek, lexikonok, digitális fényképezőgép, karton, képek, CD-lejátszó, kártyák, feladatlapok, rejtvénykészítő programok.

Az ellenőrzés, értékelés módja: A tanulók írásban értékelték a csoport tagjainak részvételét a csoport munkájában és a csoport egészét is, megfogalmazták, hogy érezték magukat a Témahét során, mi volt benne jó és rossz. A tanár is értékelt a hét munkáját ugyanezen szempontok alapján.

Iskolánkban 2010. március 8-12-ig került sor a **Nagyjaink** című témahét megrendezésére.

A foglalkozások a **6.b** (angol-magyar két tannyelvű) **osztályban**, Groma Leventéné magyar-történelem szakos tanár vezetésével zajlottak. A programban a szaktanárok által szervezett formában különböző tanítási órákon vettek részt a tanulók.

A programok szervezésére a **történelem-szövegértés műveltségi területen** került sor, a heti órarendből adódóan a tevékenységek részletes kidolgozása 8 magyar és 2 történelem órára történt a Témahét vezetője által.. Ehhez kapcsolódtak a szaktanárok a saját szakterületükön nagy magyarok életéről, munkásságáról készített prezentációk, gyűjtőmunka, feladatlapok készítésével.

A témahetet megelőző történelem óra végén a tanulókat 4 csoportba szerveztem, melyek a hét során az említett 10 órában így maradtak együtt. A csoportok vegyes összetételűek voltak, különböző szinten teljesítő tanulókból álltak.

A csoportok házi feladatként gyűjtőmunkát kaptak – Janus Pannonius, Balassi Bálint és Zrínyi Miklós életéről és munkásságáról..

1.nap az 1. és 2. órában sétára került sor a Hősök terén, Anonymus szobránál a Vajdahunyad várában és a Kodály körönd szobránál. A tanulók csoportonként digitális fényképezőgéppel felvételeket készítettek és feljegyzéseket a látottakról.

A 3. órában a tanteremben csoportmunka folyt. A tanulók saját gyűjtésük és a tanártól kapott képek ill. szöveg alapján beszámolót készítettek a három személyről.

A **Szóforgó módszert alkalmazták**: a csoport minden tagja sorban szavakat írt egy lapra, s az így készült vázlat alapján minden csoport választott szóvivője beszámolt egy személyről.

Eközben kiderült, hogy valójában nem 3, hanem 4 hírességünkről fogunk beszélni: hiszen Zrínyi Miklós a híres dédapa és a dédunoka költő is.

2.nap az 1. órában Akasztófa játék formájában kerültek felidézésre az előző nap tanultak.. A tanulók csoportokban dolgoztak. A játék előtt néhány perc felkészülési időt kaptak, ezalatt reneszánsz zene szólt. Megbeszélés következett, hogyan kapcsolódik ez a témához.

A játék után a tanulók tanári bemutatással megismerték Janus Pannonius Pannónia dicsérete c. versét, kétféle módon felolvasva. Frontális munkában, kérdések segítségével megfigyelték az epigramma és az időmértékes verselés sajátosságait.

A vers tartalmáról szólva a csoportok az érvelést gyakorolták. Abban a kérdésben fogalmazták meg érveiket, vajon a költő által képviselt magatartás nagyképűség vagy öntudat.

A 2. órában tollbamondást írtak a tanulók Mátyás királyról .Néhány kérdés alapján ezt ellenőrizték. Ezután a tanulók mellékneveket gyűjtöttek a szövegből, egyénileg. A csoportok tagjai egyeztették munkájukat, ha kellett, kiegészítették.

Amíg a tanulók dolgoztak, a szöveg mellékneveinek szinonimái kerültek fel összekeverve a táblára, a csoportok pedig megkeresték, melyikhez tartoznak. Mindezt ellenőrzés követte.

3.nap az 1. órában fényképek segítségével felidéztek a tanulók a hétfői kiránduláson látottakat. Ezután a csoportok beszámolót készítettek, mindegyik más szemszögből: egy hiányzó osztálytársnak, szüleiknek, az igazgatónak, az iskolai újság számára.

Óra végén az elkészült szövegeket bemutatták egymásnak, a többiek értékelték.

A 2. órában (történelem) az eddig megismert Árpád-házi királyok alakját idézték fel 2 rejtvény formájában, csoportokban. A z első rejtvényben „**Mondok valakiról valamit**”, a tanulók leírták az illető nevét. A másodikban **időrendi sorrendbe rendezték** a felismert királyokat. Ellenőrizték.

A tanulók elolvasták a tankönyv szövegét a muhi csatáról és az ország újjáépítéséről. Csoportonként kérdésekre válaszoltak. A középpontban – a témának megfelelően – IV.Béla és Szent Margit alakja állt.

4.nap a magyar órán újra csoportokban dolgoztak a tanulók. Néhány kérdés alapján átismételték a Janus Pannoniusról tanultakat, majd megfigyelték a disztichon jellegzetességeit.

Elolvasták Balassi Bálint Egy katonaének című versét. A csoportok megfogalmazták véleményüket a vers alapján, milyennek tartotta a költő a végvári vitézek életét. Ezután rímek keresésével ismerkedtek a Balassi-strófával.

A tanultak ellenőrzésére a csoportok megoldottak egy keresztrejtvényt, amely Eclipse Crossword programmal készült.

5.nap az első órában, mintegy a tanultak összegzéseként Tabu játékot játszottak a csoportok. A kártyákon az összes órán megismert témakörök nagyjai szerepeltek. (I.István, I.András, I.Béla, I.László, Könyves Kálmán, III.Béla, II.András, IV.Béla, Hunyadi Mátyás, Janus Pannonius, Anonymus, Bíró Lajos, Benyovszky Móric, Teleki Sámuel, Magyar László, Kőrösi Csoma Sándor, Szent-Györgyi Albert, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Bíró László, Rubik Ernő, Neumann János, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Hajós Alfréd.)

A történelem órán az Árpád-kor végéről, jelentőségéről beszélgettek, a csoportok megfogalmazták az eddig tanultak alapján ennek a korszaknak szerepét hazánk történetében. Írásban értékelték saját/és a csoport munkáját, és leírták, hogy érezték magukat a Témahéten. Ezután közösen, Indián beszélgetés formájában felidéztek sok emléket egy másik sorsfordító történelmi időszak, a reformkor és március 15. történéseiből. Ezzel előkészítették a következő órában megrendezésre kerülő iskolai ünnepélyen való méltó részvételt.

A Témahét az ünnepélyes iskolai megemlékezéssel ért véget, melyen az egész felső tagozat együtt ünnepelt.

A programok, feladatok összeállításakor nagyon fontos cél volt az érzelmi, a hazafias nevelés. Fejlesztésre került a szövegértési, szövegalkotási, kommunikációs, kooperatív kompetenciák köre, a szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, a vita-és érvelési készség.

A rejtvények összeállításakor a logikai gondolkodás fejlesztése került előtérbe, szoros összhangban a memória fejlesztésével.

A Tabu játék az összes felsorolt kompetencia területet összekapcsolja, interdiszciplináris volta miatt bármely tantárgy, téma tanulásakor nagyon jól használható.

Budapest,2010-03-27.

Groma Leventéné

Témahét feladatai

A tollbamondás szövege

Akik közelebbről ismerték Hunyadi Mátyást, nem tudtak szabadulni személyiségének varázsa alól. „A király valóban tudós, beszéde komoly és méltóságos” – írta róla a pápai követ.

Való igaz, az uralkodó rendkívüli adottságokkal rendelkezett. Kitűnően beszélt latinul, németül, számos szláv nyelven, s egyénisége alkalmassá tette a művészetek pártolására.

Apja, Hunyadi János gondos nevelésben részesítette.

Ifjúkori tanulmányaiban, élményeiben fontos szerepet játszottak az itáliai reneszánsz művelődés és művészet elemei.

A következő **melléknevek szinonímái** kerültek a táblára **összekeverve**:

- Komoly** – megfontolt, érett, jelentős, értékes
Méltóságos – ünnepélyes, fensőséges
Rendkívüli – szokatlan, különleges, fantasztikus
Kitűnő - kiváló, nagyszerű, ragyogó
Alkalmas - képes, rátermett, megfelelő
Gondos - lelkiismeretes, alapos, pontos, figyelmes
Ifjúkori - fiataalkori, korai
Tudós - művelt, nagytudású
Fontos - alapvető, lényeges, jelentős, döntő.

Akasztófa játék

A kitalálendő fogalom: humanizmus.

A 10 betű helyét megjelöljük a táblán, a tanári kérdésekre helyesen válaszoló tanulók mondhatnak egy mássalhangzót. Ezt vagy a megfelelő helyre vagy a hibásak közé felírjuk.

A megfejtésre az a tanuló tippelhet, aki éppen megfejtett egy betűt.

Tanári kérdések:

Melyik vár védelmekor lelte halálát az idősebb Zrínyi Miklós?

Ki tanult Itáliában a megismert költők közül?

Ki alkotott egy róla elnevezett új strófát?

Ki élt a XVII. században a felsoroltak közül?

Ki írta latinul verseit?

Ki volt kortársa Hunyadi Mátyásnak?

Ki énekelte meg dédapja hőstetteit?

Mi a neve a rövid, csattanós verseknek, melyek régen sírfeliratok voltak?

Ki töltötte élete egy részét végvári vitézként?

Ki vett részt végzetes vadkanvadászaton?

Mondok valakiről valamit –rejtvény

Ki volt a megvakított Vazul legidősebb fia?

Írd le a legtudósabb Árpád-házi királyunk nevét!

Ki volt I.István és Imre herceg szentté avatásának kezdeményezője?

Írd le annak a királyunknak a nevét, aki vármegyéket szervezett hazánkban!

Ki vezette be a kancellária intézményét?

Ki ült kétszer is az ország trónján?

Ki volt a 3. királyunk?

Ki adta ki az Aranybullát?

Ki segített testvérének leverni a pogánylázadásokat?

Ki fogadta be az országba a kunokat?

A neveket a tanulók sorban leírják a füzetükbe, ezt ellenőrzés követi.

Ezután következnek **az uralkodók nevének időrendi sorrendbe rendezése.**

Keresztrejtvény

Vízszintes

2. az időmértékes verselés 6 verslábból álló sora
6. az embert középpontba állító világgép
7. ezek a helyek védték hazánkat a töröktől, Balassi verseiben dicséri
8. itt halt meg Balassi Bálint
9. Mátyás díszes, címeres könyveinek neve
10. magyarul versszak, Balassi nevéhez kapcsolódik egy ilyen

Függőleges

1. Itáliában tanult költő, verseit latinul írta
3. rövid, csattanós vers, az ókorban sírfelirat volt
4. a középkor végének művészeti stílusa, a szó újjászületést jelent
5. ezt a várat védte mindhalálig Zrínyi Miklós

